

Oponentský posudek na disertační práci Mgr. Ivo Půdy na téma „Zkoumání modelu pracovní spokojenosti/nespokojenosti – jeho kognitivní, afektivní a behaviorální komponenty (s důrazem na charakteristiky osobnosti)“

Disertační práce se věnuje problematice pracovní spokojenosti se zaměřením na osobnostní charakteristiky, které ovlivňují zaměření člověka, vnímání kontextů pracovní činnosti, přístup k případným překážkám a úsilí věnované jejich zvládnutí. Autor vychází ze studií pracovní spokojenosti osobnostně orientovaných a navazuje na teoretické konstrukty, které jsou pro něj inspirativní a představují východiska pro provedený výzkum.

Teoretická část práce obsahuje šest kapitol, v nichž autor postupně pojednává o významu pracovní spokojenosti v souvislosti se zaměřením organizací na péči o zaměstnance, na vytváření příznivých podmínek vedoucích ke stabilizaci pracovníků, k pracovní ochotě, zaměstnanecké angažovanosti apod. Důležitou pasáží je text, zaměřený na definice pracovní spokojenosti, na znaky spokojeného a nespokojeného pracovního chování a především pak na přehled modelů a teorií pracovní spokojenosti. Vzhledem k zaměření tématu práce je významná kapitola vztahující se k osobnosti člověka z hlediska prožívání pracovní situace a pracovního chování se zřetelem k pozitivním i negativním aspektům chování. Významné poznatkové základy pro výzkumnou část práce tvoří přehled výzkumných aktivit se specifikací na vztah osobnostních charakteristik a projevované pracovní (ne)spokojenosti, a to jak z pohledu jejich historické následnosti, tak v kontextu aktuálních teoretických přístupů a užívané terminologie.

Úvodní část disertace hodnotím jako kvalitně zpracovanou jak z hlediska návaznosti a propojení jednotlivých témat, tak z hlediska kvalitního rozpracování daného námětu v jeho hloubce a potřebných souvislostech. Cenná jsou srovnání teoretických přístupů k pracovní spokojenosti, zaujímaná hodnotící stanoviska, kritické postřehy a komentáře autora. Ilustrativnosti textu přispívají převzatá a původní vyobrazení modelů a schémat, zahrnujících vztahy důležitých komponent týkajících se pracovní spokojenosti. Obeznamenost s domácí a především se zahraniční literaturou umožnila jednak zpracování širokého a solidního přehledu teoretických koncepcí, modelů a souborů obecných poznatků, jednak výzkumných zjištění z let minulých i nedávných. Text je zpracován kultivovaným a čtivým odborným jazykem s terminologickou precizností. Sympatické, ale také vzhledem k tématu žádoucí je propojení teoretického pohledu na zpracovávanou problematiku s praktickým náhledem na strategii organizací ve vztahu k zaměstnancům a k formám jejich pracovního chování.

K této části práce mám pouze poznámku formálního rázu. Domnívám se, že by uvedeným vyobrazením a schématům prospělo očíslování s využitím názvů, které se u vyobrazení nacházejí. V každém případě by však byla žádoucí přesnější citace u převzatých vyobrazení včetně uvedení stránky citovaného zdroje.

Výzkumná část disertační práce je uvedena pro výzkum stěžejními teoretickými východisky, na jejichž základě je sledován vztah osobnost člověka – práce a jejich podmínek – pracovní spokojenosti. Pro výzkum stěžejní je konstrukt nezdolnosti v pojetí Antonovského a v pojetí Koblasové, který v návaznosti na vybrané osobnostní dimenze je sledován v souvislosti s vyjádřenou pracovní spokojeností/nespokojeností. V duchu uvedeného zaměření byl vytvořen výzkumný design, který je pečlivě rozpracovaný. Autor předkládá strukturu výzkumu, formulované hypotézy, charakterizuje zkoumané soubory a formu sběru dat, uvádí použité diagnostické nástroje a komentovanou analýzu dat. Tuto část práce pak uzavírá shrnutí a diskuze. K výzkumné části práce náleží také přílohy s doplňkovými informacemi k použitým metodám.

Výzkumný projekt považuji za dobře zpracovaný, vysvětlený a argumentovaný. Získaná data byla zpracována relevantními statistickými metodami, výsledky autor prezentoval v přehledných tabulkách doplněných doplňujícím komentářem. Autor věcně komentuje vlastní výsledky získané výzkumem v porovnání s nálezy, uvedenými v odborné literatuře.

K druhé části disertace mám jedno upozornění na nepřesnost a poznámky k formální stránce textu:

1. Na str. 87 v souhrnné charakteristice zkoumaných vzorků pod obrázkovými symboly došlo k záměně v označení heterogenní/homogenní vzorek. Dále v textu je již tato charakteristika užívána správně. Doporučuji upřesnění formou errata vloženou v práci.
2. Označení tabulek v textu není zcela standardní a vyžadovalo by v souvislosti se souvisejícími hypotézami jiné řešení.
3. Pro úplnost prezentace použitých metod by bylo vhodné v části přílohy uvést také diagnostické nástroje použité ke zjišťování pracovní spokojenosti. Mimo to jsou přílohy separátní celky se samostatným číslováním stran.

Vyústěním posuzované disertační práce je její aplikační část, jejímž cílem je pokus o praktické využití výsledků předchozích výzkumů a výsledků autora v podobě programu, který by vedl k posilování nezdolnosti zaměstnanců ve vztahu k pracovním situacím s cílem posilování pracovní spokojenosti. Autor vymezuje specifika a předpoklady zamýšleného kurzu. Program je sestaven do tří vnitřně členěných tematických bloků, z nichž každý má daný cíl, specifikovaný obsah a časovou dotaci.

Uvedený program – inspirovaný poznatky souvisejícími s výzkumy nezdolnosti – působí velmi kompaktně a promyšleně. Jedná se o kombinaci koučování, workshopu a individuální přípravy na bázi osobního sebenáhleu, vymezení preferencí, stanovení cílů a postupů. Předpokládám, že autor čerpá z dosavadních odborných aktivit zaměřených na různé formy přípravy a výcviku zaměstnanců. To se pozitivně promítá v obsahovém zaměření, v návaznosti jednotlivých tematických bloků a v aplikování vhodných metod. Navržený program považuji za realistický a proveditelný.

Závěrem – lze s potěšením konstatovat, že posuzovaná disertační práce **splňuje požadavky** standardně kladené na disertační práci. Všechny posuzované části práce i práce jako celek je zpracována na velmi solidní odborné úrovni. S tím souvisí mé **doporučení** disertační práce k obhajobě s **návrhem prospěl**.

V Praze dne 5.4.2016

Doc. PhDr. Milan Rymeš, CSc.